

2. เรารับคำภาษาอื่นมาใช้โดยทางใดบ้าง

ในหัวข้อที่ 1 เรายังทราบถึงสาเหตุที่เรายึดคำภาษาอื่นมาใช้ในภาษาของเราแล้ว ในหัวข้อนี้เราจะพิจารณาว่าเรารับคำภาษาอื่นมาใช้โดยทางใดบ้าง เรื่องนี้ก็วิชาการ- บางท่านกล่าวไว้ว่ามีหลายทาง แต่เราจะยกแนวของศาสตราจารย์ ดร.บรรจุน พันธุ์เนหา ที่กล่าวไว้ว่ามี 4 ทางคือ กัน คือ ทางการเมือง ทางวัฒนธรรม ทางการค้า และทาง- ภูมิศาสตร์ ซึ่งจะยกกล่าวท่อไปนี้

2.1 ทางการเมือง หมายถึงการที่เรามีความสัมพันธ์กับชนชาติอื่น ไม่ว่าโดยทาง- ไม่ทาง ทางการทุก หรือทางการทำสังคมร่วมกัน

สำหรับไทยเรานั้น ประวัติศาสตร์จะบอกเราให้รู้ว่าเรามีความสัมพันธ์ทางการเมืองกับ- หมู่ประเทศมาก เราเริ่มทำสังคมร่วมกันพม่ามาตั้งแต่ พ.ศ. 2081 ในรัชสมัยสมเด็จ- พระไชยราชาธิราชของกรุงศรีอยุธยาและพระเจ้าตะเบ็งชะเวศแห่งราชวงศ์ท้องถิ่นของพม่า จนกระทั่งสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ การสังคมร่วมระหว่างไทยกับพม่ามาสืบสกุลลงเมื่อพม่าเสีย- อิสรภาพแก่จังกฤษ ส่วนเชมรซึ่งเริ่มทำสังคมครั้งแรกกับไทยสมัยกรุงศรีอยุธยาเมื่อ- ประมาณ พ.ศ. 2094 ที่มาเลิกทำสังคมกันกับเราเมื่อเชมรตกเป็นเมืองชั้นรองแห่งเศส-

ช้อทัน្យาเปลก็คือ เมื่อเราจับกับพม่าเป็นเวลานานพอๆ กันที่เรารับกันเชมร มีหน้าช้ำ- คนไทยเคียงขุกพม่าจันไปเป็นเชกขแล้วกายนลังเรานำตัวกลับคืนมา นอกจากนั้น พม่ายังยึด- ครองกรุงศรีอยุธยาอยู่หลายปี แต่ค่าพม่ากลับมีใช้ในภาษาไทยน้อยมาก ค่าที่เราใช้ประจำ- อยู่ในทุกครอบครัวค่าหนึ่งคือกะปิ ซึ่งไม่มากจากค่าว่า "กะปิ" ของพม่า ส่วนคำเชมรนั้นไม่- ใช้ในภาษาของเรามาก กล่าวให้รู้ว่ามองจากค่าบาลีสันสกฤตที่เกี่ยว

นอกจากความสัมพันธ์ทางการเมืองในด้านการทำสังคมร่วมแล้ว เราอังมีความสัมพันธ์- ในด้านความเป็นไม่ครึ่งกับชาติอื่น เช่น จีน ประวัติศาสตร์ของเรากล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ว่า หลังจากที่กุบิไลข่านหรือพระเจ้าหงวนซึ่งเป็นปatronอาณาจักรนานเจ้าได้แล้ว ก็ทรงโปรดนา- ใจให้หม่าเช้ามาอยู่ในอันจังหวัด แต่ทรงทราบว่าพระเจ้ารามค่าแห่งมหาราชทรงเป็น- นักชนบทเก่งกาจ เกรงว่าจะซวยหม่ารับกับจีน จึงให้ส่งนายพลฯ เอกอัครราชทูตชื่อไชจิอี้เป็น- ราชทูตมาเฝ้าพระเจ้ารามค่าแหง ณ กรุงสุโขทัยเพื่อเจริญราชธานีคริเมื่อ พ.ศ. 1825

ใน พ.ศ. ๑๘๓๗ พระเจ้ารามคำแหงไก้เส็จประเทศจันครังแรก และไก้เส็จอีกครังหนึ่งเมื่อ พ.ศ. ๑๘๔๓ หังส่องครั้งนี้ไก้ทรงขอชาวจันมาอยู่ในประเทศไทยเพื่อทำเครื่องเป็นคืนเพาซึ่งต่อมารีบกว่า "สังกะโลก" เป็นจันวนมาก¹ สัมพันธไมตรีระหว่างไทยกับจันบังตึ้งแต่สมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชมา รวมหังความสัมพันธ์ที่เคยมีมาในครั้งก่อน-สมัยที่ไทยเรายังอยู่ทางตอนใต้ของประเทศไทย ย้อมท่าให้ค่าว่าไทยพ้องกับค่าวันเป็นจันวนมาก หังยังคงจะมีการหอยยืมค่าวังของกันและกันใช้อย่างแน่นอน

2.2 ทางวัฒนธรรม หมายถึงการที่เรารับศาสนา วาระคติ ชนบทรัมเนียมประเพลส์ศิลปวิทยา ฯลฯ ของชาติอื่นเข้ามา เมื่อรับสิ่งเหล่านี้เข้ามาแล้ว ก็จะเป็นต้องรับค่าที่ใช้กู้กับสิ่งเหล่านี้ทิคมาด้วย ชาติใดบันออกที่มีอิทธิพลต่อเราในด้านวัฒนธรรมมากที่สุดไก้เกิดอินเดีย ซึ่งไก้นวศาสนา วาระคติ ชนบทรัมเนียมประเพลส์ และศิลปวิทยานลายสาขาเข้ามาในคืนแคนແตนนี้ คืนแคนที่เป็นประเทศไทยในปัจจุบันก็ไกรับอารยธรรมอินเดียมาก่อน-ที่คุณไทยจะมาตั้งหลักแหล่ง เสียอีก อาณาจักรที่อยู่ในแคนนี้ค่างกันกือศาสนาที่มีศูนย์กลางในคุณไทย คือ ศาสนาพราหมณ์และพุทธศาสนาลัทธิมหายานที่ใช้ภาษาสันสกฤตและพุทธศาสนาลัทธิมหายานที่ใช้ภาษาบาลี อิทธิพลของลงไปจากศาสนาคือวาระคติ วาระคติที่สำคัญในภาษาสันสกฤตคือ รามายณะและมหาภารตะ ส่วนวาระคติกาญจน์บาลีคือพระไครปภูก อิทธิพลของศาสนาและวาระคติหัวใจคุณในคืนนี้รับเอาคำบาลีและสันสกฤตไว้ในภาษาของคุณ นอกจากนี้ ค่าว่าที่เกี่ยวกับการบุกครองก็เป็นภาษาสันสกฤตด้วย ถ้าอยเหตุนี้ เมื่อไหหอยพะเข้ามาตั้งหลักแหล่งในคืนแคนที่เป็นประเทศไทยในปัจจุบัน ก็คงไกรับอิทธิพลทางด้านภาษาจากมอยุและเเชมรซึ่งไกรับอิทธิพลจากภาษาบาลีสันสกฤตปะปนอยู่ในภาษาของคุณแล้ว แทนที่จะไกรับอิทธิพลจากอินเดียโดยตรง จะเห็นไค้จากค่าวันบาลีสันสกฤตในภาษาไทยที่หังรักษาอิทธิพลของเเชมรอยู่ เช่นค่าว่า "จ่าเนียร" ที่ແลงมาจาก "เจียร" ซึ่งมา-

¹ ลิขิต ยุนกระถูล. ประวัติการสัมพันธ์ระหว่างชาติไทยกับชาติจัน ภาคที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: (ไม่ปรากฏชื่อสำนักพิมพ์), ๒๕๑๒, หน้า ๑๐๒-๑๐๓.

จาก "จี" ของบาลีสันสกฤตอิกพัทหนึ่ง¹

อิทธิพลที่ได้จากการตัดกี๊ห์เห็นไก่ชักอึกประการหนึ่งคือการที่เรารับเรื่องอิเหนาเข้ามา-ในรัชกาลพระเจ้าบรมโกศ (พ.ศ. 2276-2301) เราทราบจากประวัติศาสตร์ว่าเจ้า-ฟ้ากุหลาบทรงแต่งเรื่องอิเหนาในญี่ หรือ คำกลัง และเจ้าฟ้ามငุุกรองแต่งเรื่องอิเหนา-เล็ก คำชวนบางคำก็เข้ามาในภาษาของเราทางวรรณคดีสองเล่มนี้ด้วย

นอกจากนี้ เมื่อเราได้คิดท่องกับภาษาตัววันตกมากเข้า และส่งนักเรียนไทยไปศึกษาในประเทศของเขาระบุ ภาษาตัววันตกเข้ามาใช้มากมาย โดยเฉพาะภาษาอังกฤษซึ่งในปัจจุบันถือได้ว่าเป็นคลังแห่งศิลปวิทยาการ

2.3 ทางการค้า การค้าซึ่งเรากระทำกันเป็นทางการได้แก่การค้ากับชาติทั่วโลก ผู้ซึ่งชาติแรกที่มาสู่ราชธานีก็ให้คือชาวโปรตุเกสซึ่งส่งหุ้นเข้ามาเนื่อ พ.ศ. 2054 ในรัชสมัยพระรามาธิบดีที่สองแห่งกรุงศรีอยุธยา ค้าโปรตุเกสมีใช้ในภาษาไทยมี “เช่น กากเพชร (caramelo), กัมประโภ (comprador), ชนมปัง (rāo), เลนลัง (leilāo), หลา (jarda), และสบ (sabão) เป็นต้น”

ชาติสเปนส่งทูตจากมณฑลเช้ามาอังกรุ่ศรีอยุธยาเมื่อ พ.ศ. 2101 ในรัชสมัยพระเจ้าวรมหาราช และชาติซองลันทะก์เช้ามาใน พ.ศ. 2147 ในรัชกาลเกี้ยวกัน แต่ไม่ปรากฏว่ามีคำให้บังคับในภาษาทั้งสองตนที่ราชันเช้ามาใช้

อังกฤษเป็นชาติที่มาถึงกรุงศรีอยุธยาเมื่อ พ.ศ. 2155 ในรัชสมัยพระเจ้าทรงธรรม ภากษานี้มีอิทธิพลต่อภากษาไทยมากน้อยแค่ไหน เราจะได้กล่าวถึงก่อนใน

เมื่อ พ.ศ. 2164 ในรัชสมัยพระเจ้าหงษ์ธรรมนี้เอง เรือของบริษัทอินเดียตะวันออก-หนึ่งเด่นมาก ก็ได้เข้ามาถึงกรุงศรีอยุธยา และไทยก็ได้ค้าขายกับชาติคนมาร์กเนี่ยอนที่-ปฏิบัติกับชาติอยู่รอบอื่นๆ แต่เราคงจะไม่ได้รับอิทธิพลด้านภาษาฯลฯซักเท่าไร

ผู้รับอนุญาตฯ มีบทบาททางการทท ก การศาสนาและกิจกรรมในประเทศไทย ให้เป็น-

^๑ คร. จิรพัฒน์ ประพันธ์วิทยา. การเข้ามารของภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตในภาษาไทย. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องอิทธิพลของภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตที่มีต่อภาษาไทย ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 24-27 ตุลาคม 2522. (อักษรโรมัน).

มายังกรุงศรีอยุธยาเมื่อ พ.ศ. 2205 ในรัชสมัยสมเด็จพระนราภิญมหาราช ไกบ Bishop Lambert เข้ามาเป็นคนแรก หลังจากนั้นก็มีนักสอนศาสนาชาวฝรั่งเศสคนอื่นๆ ตามเข้ามา และไม่นานมีปีที่ต่อมาบริษัทโอบินเดียที่วันออกของฝรั่งเศสก์ส่งเรือเข้ามาค้าขายกับไทย คำฝรั่งเศสน่าจะมีใช้ในภาษาไทยไม่น้อย แต่บางที่เรารู้จักได้รับผ่านทางภาษาอังกฤษ-อีกทอดหนึ่ง คำเหล่านี้ได้แก่ คาเฟ่ (café), รูจ (rouge), เมนู (menu), ชาฟเฟอร์ (chauffeur), และบุฟเฟ่ต์ (buffet) เป็นต้น

2.4 ทางภูมิศาสตร์ หมายถึงการที่ประเทศไทยนั้นมีอาณาเขตติดต่อกับอีกประเทศไทยนั่น ชาติสองชาติที่มีธรรมแคนร่วมกันถ้าไม่มีภูเขาห่างกันย่อมจะไปมาหาสู่กันได้สะดวก คำในภาษาหนึ่งก็จะแพร่เข้าไปในอีกภาษาหนึ่งได้ง่าย นี่เป็นสาเหตุที่คนไทยในการพูด方言 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือบางจังหวัดที่อยู่ชิดชายแดนเช่นรัฐคำภาษาเขมรเข้ามาใช้ในภาษาไทย และคนไทยที่อยู่ภาคใต้ใกล้ธรรมแคนมาเลือกใช้รับคำภาษาลាតูเข้ามาใช้ในภาษาไทย คำเหล่านี้บางคำก็เลือกใช้มาถึงภาคกลาง กล้ายเป็นคำที่บรรจุอยู่ในพจนานุกรมก็มี บางคำคันภาษาคกลางไม่เคยได้อินกิม เช่นคำลາຕູที่ไปมี

latah	ลาຫາ	ແພລວ່າ	ນ້າສີ
mayang	ມະຍັງ	"	ຄອກຄາລ໌ຮ່ອງວາງທາລອອນ
timba	ຕື່ມາ หรือ ໜາ	"	ການໝາກຮ່ອໃຈຈາກອອນທີ່ສ້ານ-ຂຶ້ນໃຫດກັນນຳ
janji	ຈັນຊີ	"	ສັບຍຸງ
tunang	ຕຸ່ນັງ หรือ ໂກ້ຫັນ	"	ໜັນ
musang	ມູສັງ	"	ເສື່ອປລາ

คำเหล่านี้ใช้กันแม้ในจังหวัดที่อยู่ห่างจากธรรมแคนขึ้นมามาก

อย่างไรก็ตาม คำภาษาต่างๆเหล่านี้ใช้ว่าจะเข้ามาในภาษาไทยทางไกทางหนึ่งเทียงทางเกียว คำเขมรอาจเข้ามาทางการเมือง ทางวัฒนธรรมและทางภูมิศาสตร์ด้วย คำอังกฤษอาจเข้ามาทางการเมือง ทางการค้าและทางวัฒนธรรมด้วย การที่จะตัดสินว่าคำภาษาใดเข้ามาสู่ภาษาของเราก็อย่างไกจึงต้องพิจารณาให้ดี

สรุป

ในตอนนี้เรายังสูงไปกว่าค่าว่าภาษาอื่นเข้ามายังภาษาของเราก็ 4 ทาง คือ ทางการเมือง ทางวัฒนธรรม ทางการค้า และทางกฎหมาย ค่าว่าภาษาหนึ่งอาจเข้ามาสู่ภาษาของเรายังมากกว่าทางเดียว อ่อน่างไรก็ตาม ศาสตราจารย์ ดร.บรรจุน พันธุ์เมฆา ให้ความเห็นไว้ว่า การที่ภาษาเข้ามายังภาษาอื่นอย่างกันในฐานะค่ายมีน้ำชา เกี่ยวข้องกันโดยทางวัฒนธรรมมากกว่าอื่น

คำถ้ามเพื่อทดสอบ1. คำในชื่อในน้ำชาเข้ามายังวรรณคดีเรื่องอิเหนา

1. ส้มทาที 2. วิทยาธรรม 3. มะเกลห์ 4. ใบกลษรี

2. คำในชื่อในน้ำชาเข้ามายังพุทธศาสนาลัทธิมหายาน

1. แหศยันกร 2. เวสสันดร 3. เมตุจເທສ 4. สมณะ

3. คำในชื่อในภาษาจากภาษาบาลี

1. อรหัตย์ 2. วารรถคี 3. ฉันทรคราส 4. อุณหภูมิ

4. คำในชื่อในภาษามีได้เข้ามายังภาษาไทยโดยทางกฎหมาย

1. กระเทาะ 2. คุก 3. ปะการัง 4. ตะบัน

5. คำที่มีตัว ห ในชื่อในภาษามีได้มาจากภาษาสันสกฤต

1. ไอศกรีม 2. ออฟฟิต 3. แฟชั่น 4. ช้อ 1 และ 2

6. คำที่มารยาจากภาษาอังกฤษในชื่อในภาษามีส่องความหมาย

1. บอด 2. บังกะโล 3. ตัน 4. สลัก

คำตอบ

1. (3) 2. (1) 3. (4) 4. (2) 5. (4) 6. (1)